

Overweging zondag 7 juni 2020

Feest van de Heilige Drie - eenheid

Inleiding op de lezingen

De heilige Drie-eenheid, voor sommigen een bron van diepe inspiratie, voor anderen – ik vrees dat dat er velen zijn, niet meer dan een onbegrijpelijke term uit de geloofstraditie: ‘de Triniteit, de drievoudigheid of drievuldigheid van God. Elk jaar staat deze lezing op de zondag na Pinksteren op de kalender. In het evangelie spreekt Johannes van mensen, die waarheid doen, die komen tot een sterk en individueel geloven, die hier op aarde licht zien en in dat licht leven en werken. Het lijkt wel of hij over 2000 jaar heen, spreekt tot onze tijd, waarin een schreeuwende behoefte bestaat aan zulke mensen.

Laten we luisteren naar de lezingen.

Eerste lezing: “God”

Er is geen woord zo verguisd, zo misbruikt,
Maar ook zo geliefd, zo gezocht.
Wie ben Jij, God?
Wie ben Jij voor mij?
Wie ben Jij voor al die mensen
die Je niet meer vinden?
Jij, Je naam is zoek geraakt,
soms verloren.
Ik roep Je, ik zing het uit,
vol verlangen, niet wetend,
aarzelend, snakkend naar adem.
Ik roep Je: wees er voor mij,
wees er voor al die mensen,
zoekend, verlangend naar leven.
Wees er voor mij, wees er voor ons,
gewoon zoals Je bent,
zoals je altijd geweest bent.

(G. Zuidberg/ MJ Janssen)

Evangelie: Johannes 3, 14-21

Evenals Mozes in de woestijn de slang omhoog geheven heeft, zo moet ook de Mensenzoon om hoog geheven worden, zodat iedereen die gelooft, in Hem eeuwig leven bezit. Zoveel immers heeft God van de wereld gehouden, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft geschonken, zodat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven bezit. Want God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te veroordelen, maar om door Hem de wereld te redden. Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld; maar wie niet gelooft is al veroordeeld, omdat Hij niet geloofd heeft in de naam van de eniggeboren Zoon van God. En dit oordeel bestaat hierin: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen waren meer gestel op de duisternis dan op het licht, omdat hun daden slecht waren. Wie kwaad doet, haat het licht: hij komt niet naar het licht toe, want dan worden zijn daden openbaar gemaakt; maar wie de waarheid doet, komt wel naar het licht toe, want dan zal blijken dat zijn daden in God zijn verricht.

Overweging

Boven mij.
Naast mij.
In mij.

Deze drie woorden deden mij denken aan mijn relatie tot de Vader: de God boven mij; mijn relatie tot de Zoon, Christus, de Mensenzoon naast mij; en mijn relatie tot de Heilige Geest: de Geest die in mij leven en werken wil.

“Boven mij” de God van Mozes. Hoe Hij de wet geeft en verschijnt in een wolk. Het licht waarin Hij verschijnt is zó fel, dat een mens zijn ogen moet bedekken en op zijn knieën moet vallen. Om zijn mensen samen te brengen, te ordenen tot zijn volk, geeft Hij zijn wet. Vol zorg, barmhartig en genadig is Hij. Alleen door de wet te leven kan een mens groeien, kan hij de weg naar het ‘echt mens zijn’ opgaan. Maar Hij, de eeuwige, is niet alleen de strenge, de wetgevende, de opvoedende God. Hij is de Vadergod, de schepper. Wanneer ik in de frisse, jonge natuur van vandaag een boom bekijk of een zo even fris open gekomen bloem, dan kan de wereld zich voor mij verdiepen en is het of ik word aangeraakt door een werkelijkheid, die achter de dingen leeft. Een geheime wereld, die zich aan mij probeert te openbaren. Of wanneer ik ín mij de levenskracht voel, de levende adem, de warme stroom van het bloed, de vitale energie, dan is het of mijn leven bewogen wordt door een pulserende kracht. En als ik luister en mij verdiep, dan is het of een geheime wereld zich aan mij wil openbaren. En daarin kan ik Zijn scheppende hand bespeuren.

En dan: mijn relatie tot de Zoon, Christus.

Als Jezus zich in de Jordaan laat dopen door Johannes komt in hem Gods Zoon op aarde. God tussen ons, naast mij, Christus die de weg gaat van de zwakke mens. Hij draagt het lot van de mens, mijn lot. Uit zijn blik en nabijheid straalt het licht en de warmte van zijn goddelijkheid mij toe. Hij is mild en liefdevol zoals alleen een mens aan een mens liefde kan geven. Maar ook vervullend, zoals alleen Gods liefde de relatie tussen mensen kan vervullen.

Zo doorbreekt Hij het slot van het Oude Testament. Niet langer God, die van boven werkt en de Wet, die de mens van buitenaf de weg wijst. Hij draagt innerlijke wijsheid in zich, onbedorven en goddelijk, een waarheid, die de schepping nog niet kende. Zijn goddelijke grootheid en menselijke zwakheid gaan drie jaar lang samen een zoektocht tussen het lijden van de mens en de aarde en de liefde van de Godheid. Mij noemt hij niet langer kind, maar hij wil vriend en lotgenoot zijn en vraagt mij met hem te waken en te doen als Hij. Mens zijn met mensen. En waar wij in zijn naam bij elkaar zijn, daar is Hij in ons midden. Hij, de mens geworden liefde.

In onze tijd verdwijnt het gevoel van geborgenheid in de wereld van de vader, van de Schepper, uit onze belevingswereld. Maar toch: in mij blijft de vraag woelen, de vraag naar het wonder van de schepping, de vraag naar het levenslicht en de levensvolheid van de mens, de vraag naar Gods aanwezigheid en naar de liefde tussen Hem en mij. En deze vraag is niet langer gemeenschappelijk, maar individueel geworden.

Dat is de tijd van Pinksteren. Dat is onze tijd. De Geest, die roept *in mij*. Het is alsof met het Oude Testament de bijna tastbare aanwezigheid van de Schepper verdwijnt, of de Vader zich terugtrekt en wacht op ons antwoord op zijn scheppingsdaad.

En of na meer dan tweeduizend jaar Christendom het vanzelfsprekende weten over Christus verdwenen is, of Christus zich terugtrekt en wacht op ons antwoord op zijn liefdesaanbod. Christus kondigde dat aan en zei daarbij: “Je zult mij zoeken en niet meer vinden. Maar ik laat je niet verweesd achter. Ik zend je mijn geest, de Heilige Geest.”

Maar wie is dan die Geest?

Hij of Zij is de bron van onze toekomst. De bron van onze wil. De bron van ons verlangen en streven. Het is waar: als jíj op weg gaat, als jij kleine mens je ingeschapen verlangen volgt, als je wakker wordt uit je droom, uit de waan van de dag! Van jou hangt nu alles af!

Wie durft stil te staan bij het wonder van de schepping en er in gaat werken als in Gods wereld, die zal het lichtende gezicht van de vader zien.

En wie in het samengaan van mensen durft te zoeken naar liefde, die niet zichzelf zoekt, die zal de stralende warmte van Christus' aanwezigheid beleven.

En wie over de eigen onmacht en pijn heen de weg naar zin en toekomst blijft zoeken en gaan, die zal mogen wonen in het eeuwig dynamisch leven van de Heilige Geest.

Het drievoudige gezicht van onze God, dat straalt en wacht op jou en mij.

Amen.

Annelies van den Boogaard